

BASIN BÜLTENİ

16.10.2026

DEVA Partili Ekmen, 20. EUTCC Konferansı'nda konuştu: "Silahsızlanma kadar demokratikleşme de önemli"

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Avrupa Birliği-Türkiye Yurttaş Komisyonu (EUTCC) tarafından düzenlenen "Avrupa Birliği, Türkiye, Ortadoğu ve Kürtler" başlıklı 20. Uluslararası Konferans kapsamında gerçekleştirilen "Barış Süreci ile Demokratikleşme Krizi Arasında Türkiye: Diyalog, Hukukun Üstünlüğü ve Siyasal Katılımın Geleceği" oturumunda değerlendirmelerde bulundu. Ekmen'in yanı sıra DEM Parti Milletvekili Pervin Buldan, Yeni Parti Milletvekili Okan Konuralp ve CHP Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı da oturumda görüşlerini paylaştı.

Yüzde 5 bile başarılı olma ihtimali varsa destekleriz dedik

Partisinin sürece yönelik tutumunu aktaran Yeni Yol Partisi Grup Başkanı Ekmen, konuşmasına şu sözlerle başladı: "Biz bir muhalefet partisiyiz. Ancak Türkiye'deki birçok alandaki tartışmalardan bağımsız olarak, deyim yerindeyse

dosyaları ayrıştırarak bu sürece tam destek veren bir partiyiz. Sürec başladıığında Genel Başkanımız Sayın Ali Babacan, 'Yüzde 5 bile başarılı olma ihtimali varsa biz bunu destekleriz' demişti ki bu, henüz Sayın Erdoğan'ın kamuya açık görüş bildirmediği bir zaman dilimiydi."

Kök sebeplere dair talepler sınırlı sayıda maddeye indirgenmiştir

Kalıcı barışın koşullarını sıralayan Ekmen, "Partimiz, Türkiye'de Kürt meselesinin kök sebeplerini ortadan kaldıracak yasal ve anayasal düzenlemelerin yapılmasını ve kalıcı barışın tesisini desteklemektedir. Bununla birlikte çatışma çözümü tecrübesi ve akademisinden faydalanılarak bu meseleden doğan ancak yer yer bu meseleyi de aşan örgütün silahsızlandırılması ve fesih sürecinin yürütülmesini desteklemektedir. Kök sebeplerin ortadan kaldırılarak kalıcı barışın tesisi noktasında talepler oldukça sınırlı sayıda maddeye indirgenmiştir. Kürtçe ile ilgili ana dil, kültürel hakların yasal ve anayasal teminat altına alınması, anayasal vatandaşlık, eşit vatandaşlığın hem metinlerde hem de hayatın her alanında yer bulması ve yerel yönetimlerin kuvvetlendirilmesi meselelerini ciddi bir şekilde ele aldığınızda kök sebepleri önemli ölçüde ortadan kaldırabilirsiniz. Son on yıl bize şunu öğretti: Kürt meselesine dair bu üç temel konuyu hayata geçireceğiniz bir ülkenin aynı zamanda demokratik, çoğulcu, güçler ayrılığını uygulamaya geçirmiş ve her anlamda hukuk devletinin gereklerini ifa eden bir ülke olması gerekiyor. Yoksa sadece bir alandaki gelişmelerin ülkenin tamamında beklenen sonuçları vermesi beklenemez" dedi.

Geçiş dönemi adaleti bir başlık olarak açılmamıştır

Sürecin karakterine ilişkin tespitlerini sıralayan Ekmen, "Dünyada birçok örnekte yaşandığı üzere, önce kök sebepleri ortadan kaldırılarak kalıcı barışın temini ve ardından silahsızlanma değil, tam tersi bir sıralamayla süreç işletiliyor. Önce silahsızlanma, ardından demokratikleşme. Heyet, ilk İmralı ziyaretinden sonra partimizi ziyarete geldiğinde 'Önce barış, sonra çözüm diyoruz' demişlerdi. Barış ile silahsızlanma, çözüm ile de Kürt meselesinin kalıcı bir şekilde çözümü ifade edilmişti. Bu sürecin ikinci karakteristik özelliği, sınırlı sayıda elitler arası bir müzakere ve diyalogla ilerliyor olmasıdır. İmralı, MHP, AK Parti, devlet ve daha birçok paydaş için ifade edilebilecek bir durum tespittir; aynı zamanda da bir eleştiridir. Negatif barışın tesisinde sınırlı sayıda elitler arası bir müzakere avantaj da olabilir. Ama gerek İmralı kararının alınması gerekse yasama faaliyeti esnasında karşılaşılan itirazlar göz önüne alındığında, meselenin topluma doğru bir şekilde anlatımı önemlidir. Negatif barıştan pozitif barış aşamasına geçilecek olduğunda, toplumsallaşmaya dair ihtiyaçlar çok daha keskin bir şekilde kendini ortaya koyacaktır. Bu sürecin bir karakteri de geçiş dönemi adaleti olarak ifade edilebilecek yüzleşme, hakikat ve onarıcı adalet gibi başlıkların belirli bir aşamaya kadar ele alınmayacağıdır. Bugüne kadar bu mevzular ne Meclis komisyonunda ne yasama faaliyetinde ne de kamusal iletişimde bir başlık olarak açılmamıştır" şeklinde konuştu.

Üçüncü taraf masada değil ama sürecin bir parçası

İktidarın “yerli ve milli süreç” vurgusunu değerlendiren Ekmen, bölgesel dinamiklerin etkisine işaret ederek, “İktidar, bunun yerli ve milli olduğu, üçüncü tarafın olmadığı, tamamen iç dinamiklerle ilerlediği konusunda çok sıkı bir propaganda yapmaktadır. Bir yönüyle doğrudur. Ancak diğer yönüyle, Suriye’deki gelişmelerin süreç üzerindeki etkisi ve Irak’taki alanların tasfiyesi önemli başlıklardır. Mahmur, Şengal ve Kandil’deki durum ile muhtemelen yürürlüğe girecek olan silahların teslimi veya örgüt üyelerinin yeni yasal statüye geçişi döneminde Erbil, Süleymaniye ve Bağdat’tan destek almadan bu süreci ilerletmenin zorluğu ortadadır. Dolayısıyla üçüncü göz yoktur, üçüncü taraf masada değildir ama üçüncü tarafların da bir parçası olduğu süreç yürütülmektedir. Sadece PKK ile ilgili değil, Ortadoğu’daki silahlı örgütlerin ve özellikle Irak’taki silahlı yapıların tamamen tasfiyesiyle ilgili bir uluslararası konjonktür de vardır. Ve bu, sürecin avantajlı yönlerinden biridir, uluslararası desteği artırmaktadır. Bugüne kadar Bağdat, Şam ve Ankara tarafında zaman zaman ortak tehdit olarak algılanan Kürtler, bu üç ülkede de sağlıklı bir entegrasyon programının uygulanmasının ardından üç ülkenin diplomatik, siyasi, ticari ve kültürel açıdan en büyük ortak paydasını oluşturacaktır. Bu durum, bugüne kadar dönem dönem tehdit olarak algılanan bir yapının, eş zamanlı olarak bütün ülkelerle ortak bir paydaşlık hukuku geliştirebilmesi anlamına gelir” ifadelerini kullandı.

467 evet oyu tarafları borçlandıran bir destektir

Komisyon raporunun muhalefetin ısrarıyla şekillenen bölümüne değinen Ekmen, bu başlıkta adım atılmadığını vurgulayarak, “Bu süreci öncekilerden ayırtıran olumlu bir diğer yönü, Meclis’te faaliyet gösteren 15 siyasi partiden 12’sinin sürece doğrudan destek veriyor oluşudur ki bu, kendi tabanları tarafından aşırı derecede eleştirilen ve sorgulanan bir hal olmasına rağmen parti liderliklerinin tutumuyla ortaya konan bir tercihtir. Meclis’te kurulan komisyonda, 50 oydan 47’si doğrudan evet iken; 2 ret ve 1 çekimser oyun rapora karşıtlık değil, yetersizlik nedeniyle verildiği göz önüne alındığında, neredeyse oy birliğiyle geçmiş bir rapor bulunuyor. Raporun 6. kısmında eve dönüş programının temel unsurları yer alırken; muhalefetin ısrarıyla hem komisyonun inşası hem de 7. bölümünde demokratikleşme, çoğulculuk, özgürlükler ve hukuki problemler açısından çok önemli tespitler, iktidarın da imzasıyla kayda geçirilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararları ve AİHM kararlarının uygulanmaması ya da kayyım siyasetine devam edilmesi gibi konularda bir ilerleme söz konusu değildir: Ancak ahlaki olarak, iktidar açısından siyasi anlamda bağlayıcı bir metindir. Ve bu, içinde bulunduğumuz atmosferde önemli bir durumdur. Yasanın 467 evet oyuyla geçmiş olması, Türk siyasi tarihinde emsali olmayan bir şeydir. Bu tutum, taraflara duyulan güvenden ziyade tarafları borçlandıran bir destektir. Yani 467 milletvekili ve 13 siyasi parti, bütün itirazlarını bir kenara koyarak barışa bir kere daha, bir şans daha vermişlerdir. 467 evet oyu ciddi bir borçlanma yaratmaktadır. Hiç kimsenin ipe un sermeye, süreci sıkıntıya koyacak tutumlara girme hakkı

yoktur. 7. bölümle ilgili olarak siyaseti baskı yapmaya davet ediyor, çaba gösteriyoruz; ama öyle anlaşılıyor ki yasa yürürlüğe girmeden 7. bölümle ilgili adım atma niyetleri bulunmuyor” dedi.

MGK kararı bu yıl içinde çıkmalıdır

Yasanın zamanlamasını eleştiren Ekmen, “Yasanın yürürlüğe giriş kurgusunun yanlış olduğunu hep ifade ettik. Örgüt 12 Mayıs’ta kendini feshettikten sonra, örgüt üyelerinin illegaliteden legaliteye geçişini sağlayacak bir yasal düzenleme mümkünse 11 Temmuz’da silah yakma töreninden önce hayata geçirmeliydi. Kim neyle karşı karşıya kalacağını bilerek, bu sürece dahil olmak isteyenler dahil olmalıydı. Yasa gecikti; mekanizma, tespit, teyit ve ilan buraya taşındı. Yüzde 100 silahsızlanma tespitinin kolay bir durum olmadığını, devletin ancak örgütün silahsızlanma yönündeki iradesini kuvvetli bir şekilde teyit edebileceğini düşünüyoruz. Gelişmelere, boşaltılan alanlara ve diğer tartışmalara bakıldığında ‘Örgüt gerçekten bu kararı aldı ve bu süreç işleyecek’ denilebilir. Aksi takdirde, Kandil’de bulunan en az 300 kişinin kapsam dışında olduğu bir formülde, devlet kurumları yüzde 100 silahsızlanmayı nasıl teyit edip MGK’dan o kararı çıkartacak? Yüzde 100 bir teyit yerine, gelişmeleri teyit eden kuvvetli bir irade teminine dayalı MGK kararı çıkabilir. O da bu yıl içerisinde çıkabilir, çıkmalıdır da” ifadelerini kullandı.

125 bin dosyanın yüzde 99,50’sini karşılayan kapsayıcılık küçümsenemez

Yasanın kapsamına yöneltilen eleştirileri değerlendiren Ekmen, “Yasanın kapsayıcılığı hep tartışma konusu oldu ama bu konuda eleştirel hususlar bir ölçüyü aşıyor. O da şudur: Hem devlet kaynakları hem meseleyi yakından bilen kişiler, 50 bini gizli olmak üzere 125 bin soruşturma dosyası olduğunu ifade ediyorlar. Kapsam dışı 900 kişi var. Kapalı oturum bilgilendirmelerinden ve taraflarla yaptığım görüşmelerden anladığım, bu 900 kişinin yaklaşık 500’ü halihazırda cezaevinde, yaklaşık 300’ü Kandil’de, 100’ü de muhtemelen Avrupa’dadır. Devlet değiliz, elimizde bilgi yok; fotoğraftan gördüğümüzü söylüyoruz. 125 bin dosyanın yüzde 99,50’sini karşılayan bir kapsayıcılık, küçümsenecek bir kapsayıcılık değildir. Dolayısıyla kapsam dışı kalanlarla ilgili eleştiriler yapılabilir ama bu, gidişatı etkileyecek bir tutuma dönüşmemelidir” açıklamasında bulundu.

Silahları bırakmak yetmez

Konuşmasını karşılıklı sorumluluk vurgusuyla tamamlayan Ekmen, eski Milletvekili Adnan Boynukara’nın yazısına atıf yaparak, “Bu süreçteki gelişmeleri takip eden, zihnen de çok emek veren eski milletvekillerimizden Sayın Adnan Boynukara’nın geçen hafta bir yazısı yayınlanmıştı. O yazıda hem örgüte hem devlete hem zihni dönüşümün hem de kurumsal dönüşümün karşılıklı sorumluluklar getirdiğine yönelik ciddi uyarılar vardı. Örgüt açısından silahları bırakmak yetmez; zihnen de geride bırakarak ilerlemek gerekiyor. Devlet açısından da bir örgütün bütün üyeleriyle silahları bırakıyor olması, bu

meselenin çözümü anlamına gelmez. Eşit vatandaşlık, temsil, özgürlükler, yerel yönetimler, ekonomik ve sosyal eşitsizlik gibi konuların üzerinde durulması gerekiyor” diyerek sözlerini tamamladı.

Konuşmanın tamamını izlemek için:

https://www.youtube.com/watch?v=hO5vNB_KElc

DEVA Partili Mehmet Emin Ekmen’in sosyal medya paylaşımı:

https://x.com/emin_ekmen/status/2110854851144126685?s=20